ПОЛТАВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ПОЛТАВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

ВВЕДЕНО В ДІЮ
Наказ директора
Полтавського фахового коледжу
Полтавського університету
економіки і торгівлі
№ 24 від 30.04. 2026 року
Директор Людмила ФРАНКО

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішенням Вченої ради
Полтавського університету
економіки і торгівлі
Протокол № 11 від 30.04. 2026 року
Заступник Голови Вченої ради Наталія ПЕДЧЕНКО

Положення Про академічну доброчесність у Полтавському фаховому коледжі Полтавського університету економіки і торгівлі

Полтава 2026

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про академічну доброчесність у Полтавському фаховому коледжі Полтавського університету економіки і торгівлі (далі — *Положення*) закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, професійної діяльності та професійного спілкування академічної спільноти у Полтавському фаховому коледжі Полтавського університету економіки і торгівлі (далі — *Коледж*).

1.2. Це Положення розроблено на основі Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про академічну доброчесність», «Про авторське право і суміжні права», «Про запобігання корупції», Положення про Коледж, Правил внутрішнього розпорядку та інших нормативно-правових актів чинного законодавства України та внутрішніх актів Коледжу.

1.3. Положення спрямоване на дотримання високих професійних стандартів, утвердження академічних чеснот та запобігання порушенням академічної доброчесності. Формування академічної доброчесності здобувачів освіти є одним із пріоритетних завдань Коледжу.

1.4. Норми цього Положення закріплюють правила етичної поведінки в основних сферах діяльності Коледжу – освітній, виховній та методичній.

1.5. Дія цього Положення поширюється на всю академічну спільноту Коледжу (педагогічних працівників, адміністрацію, здобувачів освіти) і є обов’язковою для виконання.

1.6. Директор та колегіальні органи управління забезпечують дотримання принципів академічної доброчесності в Коледжі у межах своєї компетенції.

2. ПОНЯТТЯ, БАЗОВІ ЦІННОСТІ ТА ПРИНЦИПИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

2.1. У цьому Положенні терміни вживаються в таком значенні:

• **Автор –** фізична особа, яка своєю працею створила академічний твір (його частину) чи навчальну роботу (її частину);

• **Академічна доброчесність —** сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження творчої/методичної діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання;

• **Академічний твір –** твір у сфері освіти, виражений у формі курсової роботи (проєкту), кваліфікаційної роботи, підручника, навчального посібника, методичної розробки або в іншій формі;

• **Навчальна робота –** результат виконання здобувачем освіти навчального завдання, відображений у текстовій, візуальній, цифровій чи іншій формі;

• **Суб'єкти академічної діяльності –** педагогічні працівники, адміністрація, здобувачі освіти, вступники.

2.2. Базовими цінностями академічної доброчесності в Коледжі є:

• **Чесність –** у навчанні, викладанні та оцінюванні;

• **Довіра** до результатів освітньої та академічної діяльності;

• **Повага –** до честі та гідності членів спільноти, а також до прав інтелектуальної власності;

• **Справедливість –** об'єктивність та неупередженість в оцінюванні та реагуванні на порушення;

• **Відповідальність –** за якість освітнього процесу та власні результати;

• **Стійкість та рішучість –** формування культури нульової толерантності до порушень.

2.3. Основні принципи академічної доброчесності:

- відкритість та прозорість правил;
- нетерпимість (нульова толерантність) до академічних порушень;
- запобігання та уникнення конфлікту інтересів;
- пріоритет просвітницької та профілактичної роботи.

3. ОСНОВНІ ПРАВИЛА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

3.1. Для педагогічних працівників Коледжу:

Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники, інші особи, які здійснюють викладацьку діяльність, зобов'язані дотримуватися таких правил:

- ставитися з повагою до здобувачів освіти та інших учасників освітнього процесу;
- ґрунтувати власну діяльність на надійних і достовірних даних, що базуються на результатах досліджень та відображають сучасний стан знань з відповідних питань;
- перевіряти надійність і достовірність інформації, що надається здобувачам освіти та іншим учасникам освітнього процесу;
- чітко окреслювати очікувані результати навчання, встановлювати зрозумілі вимоги до виконання навчальних завдань та мати прозору систему оцінювання результатів навчання здобувачів освіти, яка базується на чітких оприлюднених критеріях;
- доброчесно оцінювати академічні твори та навчальні роботи здобувачів освіти, переконуватися у відсутності ознак порушення академічної доброчесності;
- власним прикладом сприяти формуванню у здобувачів освіти академічної доброчесності;

- стимулювати та заохочувати здобувачів освіти до дотримання академічної доброчесності;

- вчасно, неупереджено, невибірково реагувати на будь-які прояви порушення академічної доброчесності, припиняти такі порушення, застосовувати до здобувачів освіти заходи реагування на порушення академічної доброчесності у випадках і порядку, визначених цим Законом, спеціальними законами та/або внутрішніми актами.

Забороняється доведення до здобувачів освіти завідомо неправдивої чи викривленої інформації, сфабрикованих чи сфальсифікованих даних, крім випадків, зумовлених навчальними та/або методичними цілями, зокрема з метою формування у здобувачів освіти критичного мислення, вміння критично сприймати та аналізувати інформацію.

3.2. Для здобувачів освіти Коледжу:

Здобувачі освіти у своїй навчальній діяльності зобов'язані дотримуватися таких правил:

- виконувати кожне навчальне завдання самостійно, крім випадків, якщо його виконання передбачає участь декількох осіб та/або правилами виконання відповідних завдань дозволено отримання допомоги від інших осіб, використання допоміжних матеріалів та засобів, у тому числі з інтернет-ресурсів;
- у разі використання у власному академічному творі результатів інтелектуальної творчої діяльності іншого автора (текстів, зображень, ідей, розробок, тверджень, відомостей, думок тощо) зазначати посилання на відповідне джерело інформації та/або відповідного автора;
- академічний твір здобувача освіти може включати раніше створений ним академічний твір (повністю або частково) лише у разі, якщо це дозволено умовами навчального завдання.

3.3. Під час оцінювання результатів академічної діяльності:

Кожен має право на доброчесне оцінювання результатів його академічної діяльності. Оцінюванню підлягають персональні (індивідуальні) результати діяльності особи, досягнуті нею особисто, або результати діяльності авторського колективу, що їх отримав.

Особи, які проводять оцінювання, зобов'язані вживати всіх заходів, визначених Законом, спеціальними законами, іншими актами законодавства, внутрішніми актами, щоб оцінювання здійснювалося:

- з дотриманням визначених у Законі цінностей, принципів і правил академічної доброчесності;
- відповідно до заздалегідь визначених і оприлюднених вимог до об'єкта оцінювання, процедур оцінювання та чітких і зрозумілих критеріїв оцінювання;
- за допомогою методів та інструментів оцінювання, що здатні забезпечити досягнення мети оцінювання;
- за відсутності недозволеної допомоги під час оцінювання результатів діяльності та/або створених для окремої особи (групи осіб) переваг чи перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження оцінювання (крім додаткової підтримки для осіб з особливими освітніми потребами);
- за відсутності конфлікту інтересів або після його врегулювання в порядку, встановленому законодавством;
- за відсутності упередженого ставлення або дискримінації особи за будь-якою ознакою.

Забороняється оцінювати людину, її поведінку, зовнішній вигляд, одяг та інші ознаки, якщо вони не є об'єктом оцінювання відповідно до заздалегідь визначених і оприлюднених вимог до результатів її академічної діяльності.

4. ВИДИ ПОРУШЕНЬ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

4.1 Порушенням академічної доброчесності вважається дія чи бездіяльність суб'єкта академічної діяльності, передбачена Законом України «Про академічну доброчесність» або спеціальними законами, які регулюють питання забезпечення академічної доброчесності.

Порушеннями академічної доброчесності вважаються:

1. Академічний плагіат – це оприлюднення (частково або повністю) наукового (творчого) результату, отриманого іншою особою (іншими особами), як результату власної академічної діяльності та/або відтворення в академічному творі чи навчальній роботі (частково або повністю) раніше оприлюдненого (опублікованого) твору (навчальної роботи) іншого автора (інших авторів) без посилання на відповідне джерело інформації та/або його (її) автора (авторів) (за наявності інформації про автора/авторів), та/або оприлюднення в академічному творі (навчальній роботі) перекладу іншомовного твору (його частини) без зазначення автора (авторів) перекладеного твору.

2. Самоплагіат – повторне опублікування або подання власних попередньо опублікованих чи оцінених матеріалів без відповідного посилання.

3. Фабрикація – вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі чи навчальних роботах.

4. Фальсифікація – свідома зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу.

5. Списування – виконання письмових чи практичних робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для опрацювання, використання друкованих і електронних джерел інформації під час виконання письмових робіт, зокрема контрольних і екзаменаційних, без наданого дозволу викладача; здавання або репрезентація різними

здобувачами освіти робіт з однаковим змістом як результатів власної навчальної діяльності; написання чужих варіантів завдань на контрольних заходах з оцінювання знань; використання прихованих сигналів (звукових, жестових тощо) під час виконання контрольних заходів колективно з однаковими варіантами; несамостійне виконання завдань у тих випадках, коли не дано дозвіл на отримання допомоги, або незазначення інформації про отриману допомогу, консультації, співпрацю тощо; отримання іншої несанкціонованої допомоги при виконанні тих завдань, які передбачають здійснення самостійної роботи.

6. Обман / Обдурювання – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної навчальної діяльності чи причин пропуску занять.

7. Хабарництво – надання або отримання учасником освітнього процесу чи пропозиція надання/отримання будь-яких матеріальних чи нематеріальних цінностей за сприяння чи запевнення у певному результаті.

8. Необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

Основними різновидами недоброчесного оцінювання є: використання різних підходів і критеріїв під час оцінювання робіт одного типу різних здобувачів освіти, навмисне створення нерівних умов для різних здобувачів освіти тощо; використання незрозумілої для здобувачів освіти системи оцінювання результатів навчання; невчасне повідомлення здобувачів освіти про використовувану систему оцінювання результатів навчання

9.Академічна халатність – неналежне виконання педагогічним працівником своїх обов'язків щодо організації навчального процесу та забезпечення академічної доброчесності.

10. Недоброчесне використання результатів, згенерованих штучним інтелектом, – це оприлюднення текстів, зображень, моделей, даних, інших результатів, згенерованих штучним інтелектом, як результатів власної

академічної діяльності, якщо цей факт не зазначено в академічному творі чи супровідних матеріалах до нього.

11. Академічний саботаж – це діяння (дія чи бездіяльність) педагогічного (науково-педагогічного) працівника, здобувача освіти, вступника, учасника конкурсу, що перешкоджає реалізації прав, свобод і законних інтересів іншої особи в її академічній діяльності.

12. Схиляння до порушення академічної доброчесності – це прохання, вмовляння, доручення (вказівка), погроза, примушування, тиск чи будь-яка інша форма спонукання особи до вчинення порушення академічної доброчесності.

13. Інституційними порушеннями академічної доброчесності є: надання, поширення закладом освіти недостовірної інформації щодо власної академічної діяльності та/або академічної діяльності педагогічних (науково-педагогічних) працівників, здобувачів освіти; бездіяльність щодо розбудови системи та/або механізмів чи правил забезпечення академічної доброчесності; безпідставне залишення без розгляду повідомлення про порушення академічної доброчесності; невжиття заходів, спрямованих на виявлення порушень академічної доброчесності; невжиття заходів реагування на встановлені факти порушення академічної доброчесності.

5. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

5.1. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої **академічної відповідальності:**

- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, іспиту, заліку тощо);
- повторне виконання навчальної роботи (курсової роботи, проєкту);
- призначення додаткових контрольних заходів;

• відрахування з Коледжу (у разі систематичних або грубих порушень).

5.2. За порушення академічної доброчесності педагогічні працівники можуть бути притягнені до відповідальності відповідно до закону, зокрема:

• відмова у присвоєнні або позбавлення кваліфікаційної категорії/ педагогічного звання;

• відсторонення від керівництва курсовими чи кваліфікаційними роботами;

• притягнення до дисциплінарної відповідальності (догана, звільнення) згідно з Кодексом законів про працю України.

5.3. Порядок притягнення до відповідальності має передбачати дотримання прав особи, зокрема право ознайомлення з матеріалами перевірки, надання особистих пояснень та оскарження рішення.

5.4. Принципи та основні правила реагування на порушення академічної доброчесності

1. Основними принципами реагування на порушення академічної доброчесності є:

– обов’язковість і своєчасність реагування;

– неупереджене (недискримінаційне) ставлення до осіб, стосовно яких надійшло повідомлення про можливе порушення ними академічної доброчесності;

– обов’язковість встановлення вини особи у вчиненні нею порушення академічної доброчесності;

– співмірність порушення і заходів реагування;

– притягнення до академічної відповідальності виключно за діяння (дії чи бездіяльність), які на момент їх вчинення порушували встановлені вимоги чи заборони;

– прозорість процедур розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності, визначення заходів реагування на встановлені порушення.

5.5 За дії (бездіяльність), які визначені Законом Про академічну доброчесність, як порушення академічної доброчесності, особа може бути притягнута також до інших видів відповідальності на підставах та в порядку, визначених законом. Відсутність судового рішення або рішення іншого уповноваженого органу щодо притягнення особи до іншого виду відповідальності не є перешкодою для розгляду питання щодо порушення особою академічної доброчесності відповідно до цього Закону та притягнення винної особи до академічної відповідальності

6. КОМІСІЯ З ПИТАНЬ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

6.1. З метою розгляду фактів порушення академічної доброчесності в Коледжі утворюється Комісія з питань академічної доброчесності (далі – Комісія).

6.2. Склад Комісії затверджується наказом директора Коледжу. До складу Комісії входять педагогічні працівники, представники адміністрації та представники органів студентського самоврядування. Строк дії комісії 3 роки.

6.3. Комісія діє на підставі звернень, заяв чи подань педагогічних працівників, здобувачів освіти або адміністрації Коледжу.

6.4 У своїй діяльності Комісія керується Конституцією України, Законом «Про академічну доброчесність» законодавством в сфері загальної фахової освіти, нормативно-правовими актами Міністерства освіти і науки України, Положенням про Коледж, Правилами внутрішнього розпорядку Коледжу, іншими нормативними актами Коледжу та цим Положенням.

6.5 Комісія зі свого складу обирає Голову, секретаря. Голова Комісії веде засідання, підписує протоколи та рішення тощо. Повноваження відносно ведення протоколу засідання, технічної підготовки матеріалів до розгляду їх на засіданні здійснює секретар.

6.6 Рішення приймаються відкритим голосуванням. Рішення вважається прийнятим, якщо за нього проголосувало більше половини присутніх на засіданні Комісії.

6.7. За результатами розгляду питання Комісія приймає висновок (рекомендацію), який передається директору або Педагогічній раді Коледжу для прийняття остаточного рішення.

7. ПОПЕРЕДЖЕННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ.

7.1 Для попередження недотримання норм та правил академічної доброчесності в Коледжі використовується комплекс профілактичних заходів:

- ознайомлення здобувачів освіти й педагогічних працівників та інших членів академічної спільноти з цим Положенням;

- інформування здобувачів фахової передвищої освіти, педагогічних працівників та інших членів академічної спільноти про необхідність дотримання правил академічної доброчесності, професійної етики;

- проведення семінарів із здобувачами освіти з питань інформаційної діяльності Коледжу, правильності написання навчальних, наукових робіт, правил опису джерел та оформлення цитувань;

- контроль голів циклових (випускових) комісій керівників курсових, кваліфікаційних проєктів (робіт), членів екзаменаційних комісій щодо правильного оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, відомостей тощо;

- перевірка кваліфікаційних робіт на предмет академічного плагіату; експертна оцінка та (або) технічна перевірка (за допомогою спеціалізованих програмних засобів) щодо ознак академічного плагіату в наукових статтях та інших роботах науково-дослідницького характеру матеріалів, поданих до публікування у наукових виданнях Коледж.

7.2 Система забезпечення академічної доброчесності включає:

– внутрішню політику щодо формування, забезпечення та популяризації академічної доброчесності;

– вимоги до створення, оприлюднення, виконання та оцінювання академічних творів, навчальних робіт у частині забезпечення академічної доброчесності;

– заходи, спрямовані на формування та утвердження культури академічної доброчесності;

– порядок формування, повноваження та відповідальність уповноважених органів; – повноваження та відповідальність уповноважених осіб;

– процедуру розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності, зокрема гарантії дотримання прав учасників освітнього процесу під час розгляду таких повідомлень, порядок прийняття рішень про застосування до особи заходів реагування на порушення академічної доброчесності та порядок оскарження таких рішень.

7.3 Заходи та процедури забезпечення академічної доброчесності, а також їх реалізація полягає у:

1) підвищенні обізнаності усіх учасників освітнього процесу щодо цінностей, принципів, правил академічної доброчесності;

2) сприянні дотримання академічної доброчесності всіма учасниками освітнього процесу;

3) мінімізації можливості для порушення академічної доброчесності;

4) визначенні механізмів для запобігання виникненню та врегулювання конфліктів інтересів;

5) забезпеченні дієвого реагування на факти порушення академічної доброчесності.

7.4 Забезпечення академічної доброчесності здобувачів освіти

Для забезпечення академічної доброчесності здобувачів освіти заклади освіти, наукові установи:

- проводять навчання з академічної доброчесності, зокрема з академічного письма;
- вживають заходів для недопущення надмірного навчального навантаження здобувачів освіти, забезпечують відповідність обсягу і рівня складності завдань для самостійної роботи часу, відведеному навчальним планом на її виконання.

7.5 Кожен педагогічний, науково-педагогічний, науковий працівник зобов'язаний формувати та утверджувати культуру академічної доброчесності здобувачів освіти шляхом:

- особистого дотримання академічної доброчесності;

- навчання принципам і правилам академічної доброчесності, підвищення рівня обізнаності здобувачів освіти щодо академічної доброчесності;

- стимулювання та заохочення здобувачів освіти до дотримання академічної доброчесності;

- формування завдань, що сприяють творчому підходу здобувача освіти до їх виконання;

- уникнення завдань для здобувачів вищої освіти, що полягають у відтворенні загальнодоступної інформації;

- припинення виявлених ним порушень академічної доброчесності здобувачами освіти;

- застосування до здобувачів освіти виховних заходів реагування на порушення академічної доброчесності;

- притягнення здобувача освіти до академічної відповідальності у випадках і порядку, визначених внутрішніми актами.

7.6. Батьки, інші законні представники неповнолітніх здобувачів освіти зобов’язані:

- формувати у своїх дітей усвідомлення необхідності дотримуватися цінностей, принципів і правил академічної доброчесності;

- заохочувати та стимулювати своїх дітей до дотримання ними академічної доброчесності;

- сприяти дотриманню дітьми академічної доброчесності.

8. ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

8.1. Це Положення затверджується Вченою радою Полтавського університету економіки і торгівлі та вводиться в дію наказом директора Коледжу.

8.2. Зміни та доповнення до Положення вносяться в порядку, встановленому для його прийняття.

8.3. Положення оприлюднюється на офіційному веб-сайті Полтавського фахового коледжу ПУЕТ.